

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Väg 55 Örsundsbro - Kvarnbolund

Enköpings kommun och Uppsala kommun, Uppsala län

För vägplan, 2020-12-08

Uppdragsnummer: Väg 55 - 163590

Trafikverket

Postadress: Box 1214, 751 42 Uppsala

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse,

Författare: Elin Johansson, Licab AB

Dokumentdatum: 2020-12-08

Ärendenummer: TRV 2019/119335

Uppdragsnummer: Väg 55 - 163590

Version: 1.0

Kontaktperson: Nicklas Fowler, nicklas.fowler@trafikverket.se

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
PLANLÄGGNINGSBESKRIVNING	4
SAMRÅDSKRETS	5
SAMRÅD	5
Samråd i skede samrådsunderlag.....	5
Samråd med berörd länsstyrelse.....	5
Samråd med berörd region	8
Samråd med berörd kommun	9
Samråd med enskilt berörda.....	11
Samråd med övrigt berörda myndigheter och organisationer	12
Samråd med allmänheten	12
Samråd i skede samrådshandling	13
Samråd med berörd länsstyrelse.....	13
Samråd med berörd region	18
Underlag	18

I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen kommenterar Trafikverket de inkomna synpunkterna.

Sammanfattning

Riksväg 55 är en viktig led för transport och kommunikation. Vägen saknar mitt-räcke vilket bidrar till höga hastigheter och ökad risk för allvarliga olyckor. För att åtgärda bristerna arbetar Trafikverket med en vägplan för sträckan. Målet är att bygga mötesfri väg med mittseparering, 2+1 körfält med skyltad hastighet 100km/h, samt anläggning av en parallell gång- och cykelväg.

Vägsträckan på 15,7 km löper mellan trafikplats Eningböle, Örsundsbro, och korsningen väg 55/väg 72 Kvarnbolund, Uppsala.

Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats samt på Trafikverkets kontor i Uppsala under samrådstiden.

Samrådsredogörelsen omfattar synpunkter på samrådsunderlaget som inkommit till och med 2020-11-30. Samtliga inkomna synpunkter och yttranden, samt minnesanteckningar och protokoll, finns diarieförda på Trafikverket under ärendenummer TRV 2019/119335.

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Uppsala Län, Region Uppsala, Enköpings kommun, Uppsala kommun, enskilda som kan bli särskilt berörda samt övriga intressenter för att informera om projektet.

Samrådsunderlaget daterat 2020-07-14 och samrådsredogörelsen skickades 2020-08-17 till länsstyrelsen för beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen beslutade 2020-10-09 att vägplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planläggningsbeskrivning

I planläggningsbeskrivningen klarläggs syftet med samråd, vilka samrådsformer som planeras, när samråd är tänkt att genomföras och vilken samrådskretsen är tänkt att vara. Planläggningsbeskrivningen ska användas som stöd för styrning och genomförande av kommunikationen som sker med både interna och externa intressenter. Syftet är att redan i ett tidigt skede av planläggningsprocessen tydliggöra vad arbetet innebär och vilka ytterligare samråds- och beslutstillfällen som är att förvänta.

Planläggningsbeskrivningen för projektet upprättades 2019-11-26, och uppdaterades 2020-03-31, och 2020-11-13 vilken är den senaste versionen.

Samrådskrets

Samrådskretsen har identifierats i enighet med Trafikverkets övergripande krav för upprättande av vägplan.

Samrådskretsen har identifierats till att omfatta Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala, Enköpings kommun, Uppsala kommun, enskilda som kan bli särskilt berörda och övriga intressenter. Vidare ingår även räddningstjänsten, polismyndigheten, MSB, naturvårdsföreningar och förbund, övriga myndigheter, företag och organisationer, skolor, samfälligheter och vägföreningar.

Samråd

Med samrådsunderlaget som grund har samråd hållits med Länsstyrelsen i Uppsala Län, Region Uppsala, Enköpings kommun och Uppsala kommun. Samråd har även hållits med enskilda som kan bli särskilt berörda och övriga intressenter. Ett flertal samråd kommer att äga rum allteftersom projektet fortlöper.

Samråd i skede samrådsunderlag

Samrådsunderlag samt planlägningsbeskrivning har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats från 2020-04-28 och på Trafikverkets kontor i Uppsala. Kungörelse om publicerat samrådsunderlag under samrådstid 6 april-5 juni 2020 annonserades 2020-05-04 i Post- och Inrikes Tidningar, samt i Enköpingsposten och Uppsala nya tidning. Inkomna synpunkter fram till och med 2020-11-30 har tagits med samrådsredogörelsen.

Trafikverket genomförde ett samrådsmöte 2020-04-21 med Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala, Enköpings kommun och Uppsala kommun. Syftet med samrådet var att delge underlaget till ovan nämnda parter inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

Ett separat samrådsmöte genomfördes 2020-04-28 med Region Uppsala. Syftet med samrådet var att föra en närmare diskussion angående kollektivtrafiken längs sträckan.

Ett extra samrådsmöte genomfördes med Länsstyrelsen 2020-06-16 gällande de frågor som Länsstyrelsen lyfte i sitt yttrande 2020-05-29. Samrådsunderlaget har därefter reviderats 2020-07-14.

Samråd med berörd länsstyrelse

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Länsstyrelsen i Uppsala län under samrådsmötena 2020-04-21 respektive 2020-06-16, samt yttrandet daterat 2020-05-29.

Trafiksäkerhet och oskyddade trafikanter

Länsstyrelsen lyfter fram vikten av en optimal lokalisering av busshållplatser och gång- och cykelpassager så att hög trafiksäkerhet och god tillgänglighet för oskyddade trafikanter uppnås. Länsstyrelsen anser att detta bör vara ett mer centralt mål och ges mer uppmärksamhet i underlaget.

Länsstyrelsen lyfter även att det i dagsläget förekommer problem för ett antal lantbrukare i form av svårigheter att komma ut på vägen samt dålig sikt. Länsstyrelsen undrar hur tankegången går kring lantbrukare som kommer påverkas av ombyggnationen i samband med att de brukar sin jord.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket framhåller att hög trafiksäkerhet och tillgänglighet utgör en central del av projektmålsättningen. Genom att anlägga en separat gång- och cykelväg skyddas fotgängare och cyklister från fordonstrafiken, men för att detta ska vara till någon nytta utförs också ett omsorgsfullt arbete med att utforma goda förbindelser. Avsikten är att boende i området ska kunna ansluta till vägen och att denna ska ligga i kontakt med busshållplatserna. Man tar med sig att detta behöver förtydligas.

För att förbättra framkomligheten och öka säkerheten behöver farliga utfarter stängas och ledas om för att uppfylla Trafikverkets krav och riktlinjer. Det innebär att ett antal lantbrukare kommer få längre körsträckor. Samråd gällande detta kommer att genomföras med berörda för att utreda alternativa anslutningar.

Riksintresse för kulturmiljövård och landskapsbilden

Länsstyrelsen önskar i den fortsatta processen en tydlig redogörelse över vilken inverkan projektet medför avseende riksintresset för kulturmiljön längst sträckan. Länsstyrelsen ställer sig positiv till genomförandet av en kulturmiljöutredning och ser fördel i att denna utförs i tidigt stadie. Resultaten av analysen bör beaktas under utformningen av gång- och cykelvägen och lokaliseringen av in- och utfarter.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket är medveten om vikten av att minimera påverkan på kulturmiljön vilket också ligger till grund för genomförandet av kulturmiljöutredningen. Trafikverket tar till sig råden och kommer att påbörja utredningen.

Fornlämningar

Länsstyrelsen informerar att okända fornlämningar kan påträffas i samband med byggnation utanför nuvarande vägområde. Detta är särskilt angeläget för enskilda vägar som hanteras utanför vägplanen.

Då man ännu inte tagit del av ett konkret vägplansförslag kan Länsstyrelsen inte uttala sig om vilka lämningar som riskerar påverkas. För att undvika eventuell påverkan är det fördelaktigt att tidigt samråd med Länsstyrelsen hålls för att i tidigt skede. När ett färdigt förslag till vägplan finns tillgängligt är det aktuellt med kompletterande utredningsinsatser i enlighet med kulturmiljölagen. Trafikverket behöver skicka in begäran om utredning i god tid innan önskat utförande.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket är medveten om komplexiteten gällande fornlämningar och påbörjade därav samrådet med Länsstyrelsen i tidigt skede med syfte att minimera påverkansgraden. Man återkommer till Länsstyrelsen så snart ett förslag till vägplans finns tillgängligt. Trafikverket noterar att man ska begära utredning i god tid.

Naturvärden och artskydd

Länsstyrelsen har noterat att kalkbarrskog utpekad skoglig nyckelbiotop med förekomst av rödlistad bombmurkla finns i området. Anläggningsarbete som riskerar skada dess livsmiljö

får ej genomföras. Trafikverket bör således genomföra riktad inventering av bombmurklans lämpliga livsmiljöer, samt utreda inverkan av vägens markavvattning. Om skador inte kan undvikas krävs dispens från artskyddsförordningen. Skogsområdet är av högt naturvärde med flertalet rödlistade arter utöver ovan nämnd. Allmän påverkan av området ska därmed minimeras.

Bergtäkten belägen i området har dammar i vilka större och mindre vattensalamander förekommer. Dessa omfattas av 6 § artskyddsförordningen varpå ombyggnation av Väg 55 inte får påverka berörda dammar eller dess omgivande miljö. En bedömning avseende detta behöver göras. Om inverkan ej kan undvikas krävs dispens från artskyddsförordningen. Länsstyrelsen uppmuntrar till samverkan med verksamhetsutövare kring information och förväntad påverkan.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. En tydligare redovisning finns inarbetat i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14.

Biotopskydd och strandskydd

Länsstyrelsen påpekar att ombyggnation av Väg 55 förväntas påverka flertalet vattendrag som omfattas av biotopskydd och strandskydd varpå vidare utredning är nödvändig. Frågor gällande skyddsregleringar hanteras i samband med vägplansprövning.

Åkerholmar samt en allé omfattade av det generella biotopskyddet är tillika inom risk för påverkan och kräver vidare utredning. Biotopskyddsfrågan hanteras i samband med vägplansprövning. Länsstyrelsen anser det problematiskt att ta ställning till betydande miljöpåverkan innan efterfrågade utredningar är genomförda.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket är medveten om biotopskyddsområdena samt förekomst av naturvårdsarter. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14.

Trafikverket är också medveten om förekomsten av groddjur i området. Utredning kommer att genomföras angående olika arters livsmiljöer och vandringsmönster i området. Konstruktionen av tilltänkta grodpassager kommer genomföras med försiktighet vid passande tidpunkt.

De föreslagna åtgärder gällande vägplanen har setts till att undvika alla naturvårdsarter och det bedöms att de inte kommer att påverka negativt naturvårdsarter och att naturvårdsarter inte ska skadas. Inventering kommer att ske för att säkerställa att gång- och cykelväg och faunabroar inte placeras där förekomst av naturvårdsarter har rapporterats.

Påverkan på människors hälsa och miljö

Länsstyrelsen anser att det saknas tillräcklig med underlag gällande bullerstörningar. Ingen översiktlig beskrivning av hur de boende påverkas av ökat buller till följd av den förhöjda hastigheten finns redovisad. Bullret kommer påverka influensområdet och ligger till grund för omfattningen av bullerskyddsåtgärder varpå det inte är acceptabelt att enbart hänvisa till förordningen om trafikbuller. Man framför att underlag om bullerspridning är betydande inför beslut om betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen efterfrågar mer underlag om buller och bullerberäkningar.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer att ha avstämning med Enköpings kommun kring vilka underlag som finns om tidigare kända problem och befintliga bullerskydd. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14. Under arbete med samrådshandlingen kommer Trafikverket att utreda samtliga fastigheter som riskerar att få överskridande bullernivåer och åtgärda dessa utifrån de förutsättningar som finns.

Förorenade områden

Länsstyrelsen noterar två identifierat förorenade objekt av högsta riskklass i närhet av vägområdet. Vidare uppmärksammas Trafikverket om behov av fastställda kriterier för masshantering.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14.

Vattenskyddsområde

Länsstyrelsen påpekar att en ombyggnation av Väg 55 beräknas leda till föroreningar av dagvatten i området till följd av de ökade trafikrörelserna. Det bör i utredningen ingå en modellering över reningsgradens förhållande till reningsmetod. En redovisning av andra styrande faktorer gällande föroreningar är också nödvändig.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

Länsstyrelsen bedömer att det inte går att utesluta en betydande miljöpåverkan på vattenförekomster i anslutning till vägen. Länsstyrelsen betonar att det är av största vikt att den fortsatta planeringen innefattar tydliga strategier gällande dagvattenhantering.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14.

Vattenverksamhet

Länsstyrelsen klargör att vattenverksamhet är en tillståndspliktig åtgärd vilken ska godkännas av miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt. Vid mindre verksamhet kan en anmälan också göras hos Länsstyrelsen.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. Dispenser, tillstånd och anmälningsärenden kommer att ses över i kommande skeden.

Samråd med berörd region

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Region Uppsala under samrådsmötena 2020-04-21 och 2020-04-28 samt information via e-post 2020-05-11 och yttrandet daterat 2020-06-05.

Kollektivtrafik, separerad gång- och cykelväg och klimatinformation

Regionen anser att mer fokus behöver läggas på kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafikanter. Man upplever brister i projektmålen som saknar koppling till funktioner för kollektivtrafik, kombinationsresande, cykelbarhet samt godstrafik. Det krävs ett förtydligande att projektet ämnar förbättra för samtliga vinstandes längs sträckan samt vägens framtida funktion. Även tillgänglighet och anpassning efter barns och funktionshindrades behov bör inkluderas.

Regionen önskar att gång- och cykelvägen helt separeras från biltrafik längs hela dess sträckning så säkerheten för oskyddade trafikanter maximeras. Detta säkrar driften och underhållet av vägen med en ansvarig väghållare. Klimatinformationen behöver utvecklas med tydligt redovisad klimatkalkyl.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket har analyserat hur invånarnas anslutningar till gång- och cykelvägen ska utformas så bra som möjligt. Angående blandtrafik finns en del frågetecken som Trafikverket nu ser över. Regionen ska genomföra en busshållplatsinventering för att besluta om eventuella stängningar av hållplatser samt avgöra vilka hållplatser som är i behov av förändrad utrustning. När regionen meddelat Trafikverket om slutgiltig plan anpassar man vägutformning enligt denna och påbörjar arbete med förbättrade anslutningar och åtgärder för högre säkerhet.

Lokalisering av hållplatser

Regionen påtalar vikten av fortsatta samråd med Trafikverket för att undvika dåligt utformade hållplatser och felande länkar. Även Enköpings kommun bör inkluderas i samtalen. För att underlätta arbetet kring dessa kommer regionen att ta fram underlag på var specialhållplatserna i dagsläget är placerade.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. Då processen ännu är i ett tidigt stadie har Trafikverket endast sett över de ordinarie busshållplatserna. I dagsläget finns ett antal busshållplatser tätt belägna längs med sträckan varpå det finns stora utmaningar kopplat till in- och utfarter. En ny vägutformning ska resultera i att allmänheten får en bättre och säkrare anslutning till busshållplatserna, inte att den försämras. Fortsättningsvis kommer Trafikverket även börja ta specialhållplatserna i beaktning.

Samråd med berörd kommun

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Enköpings kommun vid samrådsmötet 2020-04-28 samt två yttranden daterade 2020-06-05 och 2020-06-09.

Buller och åtgärdsplan

Enköpings kommun inkommer med synpunkter gällande miljöunderlag. Man saknar komplett underlag gällande bullerstörningar då varken bullerkartor, åtgärdsprogram eller åtgärdsplan fanns att tillgå. Då Väg 55 redan bidrar till höga bullernivåer efterfrågar kommunen en utredning kring bullerdämpande åtgärder i tidigt skede. Eventuella bullervallar anlagda av återvunna överskottsmassor från projektet får ej överdimensioneras i deponeringssyfte. Vallar ska utformas ändamålsenligt och placeras med hänsyn till omgivningen.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer att ha avstämning med Enköpings kommun kring vilka underlag som finns om tidigare kända problem och befintliga bullerskydd. En tydligare redovisning har kompletterats i reviderat samrådsunderlag, daterat 2020-07-14. Under arbete med samrådshandlingen kommer Trafikverket att utreda samtliga fastigheter som riskerar att få överskridande bullernivåer och åtgärda dessa utifrån de förutsättningar som finns.

Ökad satsning på kollektivtrafiken

Enköpings kommun efterfrågar ökad satsning på kollektivtrafiken längs Väg 55 så att trafikens negativa klimatpåverkan reduceras. Då fotgängares utsatthet ökar vid höjd hastighetsgräns krävs säkra busshållplatser och större hänsyn för resenärer om kollektivtrafiken ska anses utgöra ett konkurrenskraftigt transportmedel.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar detta och tar med sig det i det fortsatta arbetet. Satsning på kollektivtrafik och ökad säkerhet för fotgängare ingår i projektmålen och implementeras i kommande arbete med vägplan.

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Uppsala kommun vid samrådsmötet 2020-04-28 samt yttrandet 2020-06-05.

Trafik och hållbart resande

Uppsala kommun anser att det behövs förtydligande av hur förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet uppnås för gång- och cykeltrafikanter. Det saknas perspektiv över resor där hållbara färd sätt kombineras för att nå slutdestinationen. Det behöver framgå hur säkra hållplatser ska utformas, samt hur kollektivtrafikresenärer tryggt kan ansluta till dessa. Man vill även se en plan för gång- och cykelvägens anslutning till övriga cykelvägnätet i Uppsala, särskilt viktig är anslutningen till gång- och cykelbanan längs Väg 72.

Placering av viltstängsel presenteras ej i underlaget varpå man vill betona vikten av att stängslet skyddar gång – och cykeltrafikanter i samma grad som motorfordon. Trafikverket anger i underlaget att gång- och cykelväg i huvudsak följer Väg 55 varpå kommunen vill framföra att den inte bör placeras alltför distanserat eller dras via banvallen.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer presentera placering och utformning av gång- och cykelväg, hållplatser samt vilt-stängsel i vägplansförslaget. Man ska dock se över anslutningar till övrigt cykelvägnät. I dagsläget är det inte aktuellt att dra gång- och cykelvägen via banvallen.

Vatten

Uppsala kommun anser att anläggningen kan anpassas så ingen negativ inverkan på grundvattenförekomster uppstår. Kommunen kommer att granska hur detta uppnås vid senare samråd.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer att presentera planerade åtgärder för en begränsad påverkan på grundvattenförekomster. Kommunen får då mer detaljerad information och ges möjlighet att lämna ytterligare respons.

Kulturmiljö

Kommunen anser att underlaget rörande påverkan på kulturmiljö är bra men saknar en beskrivning av kommunala kulturmiljöer.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar inkomna synpunkter och tar dem i beaktning under fortsatt arbete. Trafikverket kommer överse kulturmiljön ytterligare när man fastställt påverkade områden och då studera dessa mer detaljerat. I de fall kommunala kulturmiljöer kan bli utsatta görs vidare utredning.

Samråd med enskilt berörda

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av ett regionförbund, en vägförening, samt sex privatpersoner rörande trafiksäkerhet, vägutformning, in- och utfarter samt gång- och cykelväg.

Trafiksäkerhet

Regionförbundet och tre privatpersoner är positiva till satsningen på ökad trafiksäkerhet men påtalar att detta ska gälla alla trafikantgrupper. Ett tydliggörande om hur detta uppnås för fotgängare, cyklister och kollektivtrafikstrafikanter behövs. Vidare påtalar man att ett gediget balkräcke är nödvändigt för ökad trygghet.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar inkomna synpunkter och tar dem i beaktning under fortsatt arbete. Trafikverket informerar att projektets målsättning är att öka trafiksäkerheten för alla trafikantgrupper. Höjd trygghet för fotgängare uppnås genom anläggande av separerad gång- och cykelväg med säkra passager och goda förbindelser till busshållplatser.

Vägutformning och in- och utfarter

Tre privatpersoner önskar få tillgänglighet till mer detaljerad information om planerad vägutformning för att kunna avgöra om den leder till negativ påverkan. Man påtalar att vald lokalisering för öppningar i mitträcke kan skapa barriäreffekter för fastighetsägare längs med sträckan, samt att eventuella stängningar av in- och utfarter kan resultera i att vissa blir tvungna att åka omvägar för att ansluta till Väg 55.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket kommer redovisa efterfrågat material i det slutgiltigt vägplansförslaget. Man noterar inkomna synpunkter gällande in- och utfarter samt öppningar i mitträcke och tar dem i beaktning under fortsatt arbete.

Gång- och cykelväg

Fyra privatpersoner har frågor gällande gång- och cykelvägens utformning och dragning samt påtalar vikten av att deras fastigheter ansluts till den.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket noterar inkomna synpunkter och beaktar dessa i fortsatt arbete med gång- och cykelvägens utformning. Målet är att anlagd gång- och cykelväg ska vara tillgänglig för alla boende i närområdet till Väg 55.

Samråd med övrigt berörda myndigheter och organisationer

Inga synpunkter på samrådsunderlaget har inkommit från övrigt berörda myndigheter och organisationer.

Samråd med allmänheten

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av en intresseförening och fyra privatpersoner från angränsande område till Väg 55 rörande korsningar, gång- och cykelväg samt miljö.

Korsningar

En intresseförening och två privatpersoner påtalar att ett flertal korsningar i anslutning till Väg 55 är dåligt utformade och bidrar till stora säkerhetsrisker. Man är således angelägen om att korsningar är planskilda eller ombyggda till rondeller så trafikflöde och säkerhet förbättras. En privatperson med uppdrag inom Uppsala kommunfullmäktige inkommer med synpunkter gällande korsningen Väg 55 och Väg 596 samt de tunga fordonen som trafikerar vägarna. I dialog med samfällighetsföreningar och företagare i området önskar man se en bättre utformning av korsningen vid en ombyggnation för att motverka de risker och problem som idag råder. En föreslagen lösning är att belägga Väg 596 och Väg 597 med körförbud för tyngre trafik för att motverka att dessa används som genvägar i syfte att undgå körning via Uppsala. Man anser att det finns ett stort behov av begränsning av tyngre trafik för att förbättra trafikflödet samt motverka de stora säkerhetsrisker för boende och verksamma i området.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket informerar att nämnda korsningar, bortsett från korsningen mellan Väg 55 och Väg 596, inte ryms inom projektet och därav ej kommer åtgärdas. Synpunkterna gällande dessa förs vidare till Trafikverkets regionala planerare. Korsningen mellan Väg 55 och Väg 596 ses över i samband med anpassning av vägen till mötesfri landsväg och till framtida förväntade trafikflöden. Vad gäller en begränsning av tung trafik längs Väg 596 och Väg 597 kan detta inte åtgärdas inom aktuellt projekt. Man vidarebefordrar synpunkten till avdelning Trafikverket Planering som ser över möjliga åtgärder för Väg 596.

Gång- och cykelväg

En intresseförening framför önskemål rörande gång- och cykelvägens dragning. Man ser behov av att gång- och cykelvägen får sin början i Litslena då det saknas förbindelse därifrån fram till Örsundsbro. Vidare önskar man att Trafikverket undersöker möjligheten att anlägga gång- och cykelvägen längs väg 596 med anslutning till Väg 55. Vidare inkommer synpunkter från privatperson som anser att det övergripande projektet inte tar tillräcklig hänsyn till gång- och cykeltrafiken. Man önskar att gång- och cykelvägen anläggs på gamla banvallen som sträcker sig mellan Enköping och Örsundsbro istället för att dras tätt intill Väg 55. Om detta inte är möjligt att genomföra inom ramen för projektet bör gång- och cykelbanan hanteras i ett separat projekt.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket meddelar att sträckan mellan Litslena och Örsundsbro inte ryms inom projektet varpå en fortsatt dragning av gång- och cykelvägen ej är aktuellt. Synpunkterna förs vidare till Trafikverkets regionala planerare. Då anläggning av gång- och cykelbana längs med gamla banvallen ej går att genomföra inom aktuellt projekt utgår denna lösning. Trafikverket

har begränsningar inom anläggning av gång- och cykelväg i samband med nya eller ändrade vägplaner. I regel måste en gång- och cykelväg anläggas i nära anslutning till huvudvägen för att detta skall kunna genomföras. Vägplan för enbart gång- och cykeltrafik hanteras av kommunen varpå Trafikverket hänvisar till ansvarig företrädare på lokal myndighet.

Miljö

En privatperson inkommer med anmärkning gällande grundvatten och vattentillgång i enskilda brunnar. Personen instämmer i bedömningen att landskapsbilden inte kommer påverkas av aktuell ombyggnation, men understryker att negativa följder är att vänta allteftersom bebyggelse utökas och Väg 55 blir en central länk norrut.

Trafikverkets kommentar:

Framförda synpunkter inryms inte inom projektet och därav ej kommer att åtgärdas. Synpunkterna förs vidare till Trafikverkets regionala planerare.

Samråd i skede samrådshandling

Samråd med berörd länsstyrelse

Samrådsunderlaget daterat 2020-07-14 och samrådsredogörelsen skickades 2020-08-17 till länsstyrelsen för beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen beslutade 2020-10-09 att vägplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Nedan redovisas de synpunkter som framfördes av Länsstyrelsen i Uppsala län i sin helhet.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar enligt 15 § väglagen att vägplan för väg 55, sträckan mellan Örsundsbro – Kvarnbolund, i Enköpings och Uppsala kommun kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Redogörelse för ärendet

Trafikverket har den 17 augusti 2020 översänt samrådsunderlag tillsammans med samrådsredogörelse till Länsstyrelsen med begäran om beslut huruvida projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Handlingar i ärendet är samrådsunderlag daterat den 14 juli 2020 samt samrådsredogörelse daterat den 28 juli 2020. Trafikverket gör bedömningen att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med projektet är att öka framkomligheten och höja trafiksäkerheten längs med väg. Planförslaget innebär att den aktuella sträckan blir mötesfri med 2+1 körfält med mittseparering samt med en parallell gång och cykelväg längs med vägen. Inom ramen för vägplanarbetet ska omdisponering av vägbanan, ombyggnad av korsningar och anslutningsvägar, ett antal planskilda gång- och cykelpassager, skyddsåtgärder för omgivningen samt förbättrade sidoområden att utredas.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen ska under samrådet pröva om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Trafikverkets samrådsunderlag och samrådsredogörelse har legat till grund för Länsstyrelsens bedömning.

Länsstyrelsen bedömer att samrådsunderlaget daterat den 14 juli 2020 uppfyller inte kraven i 8 § och 9 § 1 miljöbedömningsförordningen (2017:966). Underlagets omfattning och detaljering har inte varit tillräcklig vad i gäller underlag som redogör påverkan på kulturmiljö, människors hälsa- buller, markföroreningar samt påverkan på grund- eller ytvattenförekomster.

Enskilda har beretts tillfälle att yttra sig i enlighet med 14 c § väglag, som anger att den som avser att bygga vägen ska ta fram underlag för samrådet och göra det tillgängligt samt ge de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig.

Vid bedömningen av om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 15 § väglagen, ska länsstyrelsen enligt 3 kap 8 § vägförordningen (2012:707) ta hänsyn till det som anges i 10 § punkt 1–3 och 11–13 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Länsstyrelsens beslut ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vid bedömningen med stöd av kriterierna har hänsyn tagits till hela projektets omfattning och miljöpåverkan, lokaliseringen och möjliga miljöeffekters typ och utmärkande egenskaper.

Verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper (11 § miljöbedömningsförordningen)

Det aktuella projektet berör en sträcka på ca 16,6 km. Vägen kommer att byggas till en mötesfri väg med mittseparering, 2+1 körfält, på sina ställen att behöva breddas och över- och undergångar behövas byggas. Hastigheten kommer att höjas från 70 km/h resp. 90 till 100 km/h, vilket riskerar att medföra en ökning av trafiken då framkomligheten ökar. Vägen är även en viktig transportslänk och även ett viktigt kollektivtrafikstråk. En gång- och cykelväg ska dras parallellt och på sträckan finns flera direkta utfarter och dessa behöver samordnas och dras om i nya sträckningar samt att det kommer att behöva byggas nya över- och undergångar.

Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering (12 § miljöbedömningsförordningen)

Länsstyrelsen bedömer att projektet innebär ett intrång i ett betydelsefullt kulturlandskap som är en av landets rikaste fornlämningsmiljöer med omfattande lämningar från brons-ålder och järnålder. Vägplanen berör även fem riksintresseområden för kulturmiljövård. Karaktäristiskt för flera av de aktuella riksintressena är de uppodlade dalgångarnas öppna karaktär med skogsområden som fond. Det framgår av underlaget bl.a. att risk finns att planerade nya över- och undergångar, får negativ inverkan på landskapsbilden även om stor vikt kommer att läggas vid placering och gestaltning av såväl broar som undergångar i det fortsatta arbetet.

Utifrån befintligt underlag och eftersom allt underlag ännu inte är framtaget har länsstyrelsen en viss svårighet att bedöma hur riksintressena kommer att påverkas av ett genomförande av vägplanen vad gäller siktlinjer och läsbarhet. Som framhölls i länsstyrelsens yttrande (dnr 343-3207-2020) behöver Trafikverket beskriva och illustrera hur riksintresseområdena påverkas och hur kulturmiljövärden tillvaratas, varför länsstyrelsen bedömer att det finns risk för betydande miljöpåverkan och att påverkan på kulturmiljön ska beskrivas i en MKB.

Vägområdet berör även ett blivande vattenskyddsområde och ett antal vattenförekomster med miljö kvalitetsnormer, både ytvatten- och grundvattenförekomster. Det föreligger

betydande påverkan från Transport och infrastruktur och Urban markanvändning, för Hågaån enligt den påverkansbedömning som gjorts av Vattenmyndigheten i förvaltningscykel 3. I motiveringen till bedömningen kan utläsas att den betydande påverkan härleds från dagvatten och beror till stor del på hög trafikintensitet i området. Detta medför risk för att god kemisk eller ekologisk status inte uppnås till mållåret. Trafikverket har identifierat dagvattenfrågan och vägtrafikens eventuella påverkan på grundvatten, både enskilda och större grundvattenförekomster. Det framgår dock inte hur eller vilka skyddsåtgärder som kommer att genomföras, och om det kommer att genomföras förbättringar, varför bedömningen av miljöpåverkan blir svår, p.g.a. bristande underlag. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns risk att det kan leda till betydande miljöpåverkan. 5 kap 3 § MB

De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (13§ miljöbedömningsförordningen)

Länsstyrelsen anser att det är risk för betydande miljöpåverkan avseende förorenade områden. I underlaget redogörs för 14 konstaterat eller misstänkt förorenade områden, varav två är klassade enligt MIFO som riskklass 1, vilken är högsta riskklass. Vad gäller faktiska undersökningar av de förorenade områdena finns inte så mycket underlag att tillgå i dagsläget. Vägplaneområdet bör undersökas inom dessa områden för att klargöra vilka föroreningar som finns samt även klargöra risken att föroreningar sprids till yt- och grundvatten som följd av att vägplanen genomförs.

Den vägbreddning och de under- och övergångar som planeras riskerar att påverka fornlämningarnas värde om dessa områden berörs. Risk finns även att de nya över- och undergångar som planeras, får negativ inverkan på landskapsbilden.

Projektet innebär även en risk för påverkan på människors hälsa avseende buller, eftersom det finns bostäder och annan bebyggelse som är känslig mot bullerstörningar inom aktuell sträcka.

Synpunkter på fortsatt arbete

Länsstyrelsen lämnar här sina synpunkter gällande Trafikverkets fortsatta arbete med vägplanen och miljökonsekvensbeskrivningen (MKBn).

Kulturmiljö och fornlämningar

Riksintresse för kulturmiljövård

Ett arbetsföretag får inte påtagligt skada ett riksintresse. Ett utpekat riksintresse ska ha kvar sin läsbarhet så att det även i framtiden ska vara möjligt att förstå och uppleva fornlämningarna och kulturmiljöerna i sina sammanhang. Landskapsbilden är därmed avgörande för riksintressenas läsbarhet. Trafikverket behöver beskriva och illustrera hur riksintresseområdena påverkas och hur kulturmiljövärden tillvaratas i det fortsatta arbetet, vilket länsstyrelsen framhöll i sitt yttrande (dnr 343-3207-2020).

Fornlämningar

Som framhölls i tidigare samrådsyttrande finns ett stort antal fornlämningar och känsliga kulturmiljöer i nära anslutning till väg 55. Länsstyrelsen bedömer att sannolikheten är stor att fornlämningar med skydd enligt kulturmiljölagen 2 kap kommer att beröras av det planerade arbetsföretaget. Ytterligare fornlämningar kan finnas längs sträckan än vad som är känt i dagsläget. Länsstyrelsen kommer inom kort, på begäran av Trafikverket, att besluta

om en arkeologisk utredning etapp 1 inom sträckan med syfte att ytterligare klargöra fornlämningsituationen (länsstyrelsens ärende dnr 431-4742-2020).

Påverkan på människors hälsa och miljö

Trafikverket har reviderat samrådsunderlaget inför beslut om betydande miljöpåverkan och presenterar något mera underlag inför beslut om betydande miljöpåverkan, vilket Länsstyrelsen och Enköpings kommun efterfrågade. Bland annat har Trafikverket kompletterat med en vägbullerkarta, som visar att gränsvärden för bullernivåer från fordon enligt internationell nivå överstigs i en korridor längs hela vägsträckan. Uppsala kommuns åtgärdsprogram visar för delen Kvarnbolund – Vadbacka för del av väg 55 som ligger i Uppsala, att det framför allt är på denna del, där det finns boende som utsätts för vägbuller. Trafikverket åtar sig att inte överskrida miljö kvalitetsnormens 55 dBA.

Även om Trafikverket åtar sig att inte överskrida normen innebär ett ökat buller i det förhållandevis flacka området ett större påverkansområde med sannolikt fler påverkade fastigheter även om inte miljö kvalitetsnormen överskrids och högre bullernivåer för redan berörda fastigheter. Bristen på underlag om påverkansområdets storlek och det antal fastigheter som påverkas innebär att bedömningen av de effekter som avses i punkt 1 i 13 § miljöbedömningsförordningen dvs. storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet försvåras.

Länsstyrelsen anser när det gäller bedömningen av BMP, är bedömningen av åtgärdernas effekt en viktig del dvs. kan man anta att bullerskyddsåtgärder vanligtvis är så effektiva att det inte finns någon risk för att nivåerna kommer att överskridas. Länsstyrelsen bedömer att en större andel elbilar inte troligtvis ger mindre buller såsom Trafikverket resonerar. Däremot delar Länsstyrelsen med Trafikverkets bedömning om att elbilar ger bättre luft.

Potentiellt förorenade områden

Länsstyrelsen upplyser med stöd av 2 kap 3 § miljöbalken att i de fall det finns ett misstänkt förorenat område inom aktuellt verksamhetsområde är det angeläget att detta beaktas. Beroende på vilken typ av verksamhet som bedrivits på platsen kan föroreningsituationen och utbredningsområdets storlek variera.

Naturvärden

Sammanvägt bedömer Länsstyrelsen att vägplanen visserligen kan komma att påverka naturmiljön längsmed vägområdet, även i vissa fall skyddad natur. Länsstyrelsen bedömer däremot att påverkan på det sätt som beskrivs inte riskerar att innebära betydande miljöpåverkan på naturvärden.

Artskydd

Vid kalkbarrskogen och lövskogsbrynet med förekomst av Oxtungesvamp avses vägområdet inte att breddas och naturmiljön därför inte påverkas.

Vid tåkten med förekomst av vattensalamander avses åtgärderna anpassas så att påverkan inte artförekomsterna inte uppkommer, främst kopplat till vandringsväg men även för reproduktionslokaler.

Om åtgärderna kan utgöras på det sätt som framgår av samrådshandlingen så krävs ingen dispens från artskyddsförordningen.

Biotopskydd

Hänsyn avses att tas till biotopskyddet så långt som möjligt, men alléer kan komma att skadas. Enligt samrådshandlingen bör kompensationsåtgärder beaktas i det fortsatta arbetet.

Intrång i biotopskyddade områden prövas inom ramen för vägplanen.

Kompensationsåtgärder behöver ingå för att väga upp skadan på biotoperna, annars finns risk att den delen av vägplanen inte kan godkännas.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

I den påverkansanalys som gjort av Vattenmyndigheten föreligger ingen betydande påverkan från dagvatten på vattenförekomsterna Näsbacken (WA80724807) och Sävåån (WA75650167) som berörs utav vägsträckan.

Däremot finns det för Hågaån (WA51758167), som också berörs utav vägsträckan, närvarande för få mätdata för att kunna avgöra om status för enskilda miljöfarliga ämnen och/eller kvalitetsfaktorer överskrids i förekomsten. Det föreligger dock betydande påverkan från Transport och infrastruktur och Urban markanvändning, enligt den påverkansbedömning som gjorts av Vattenmyndigheten i förvaltningscykel 3. I motiveringen till bedömningen kan utläsas att den betydande påverkan härleds från dagvatten och beror till stor del på hög trafikintensitet i området. Detta medför risk för att god kemisk eller ekologisk status inte uppnås till måläret.

Länsstyrelsen ser att Trafikverket har två roller i infrastrukturärenden, både som verksamhetsutövare men även som prövande myndighet, Trafikverkets Planprövningsmyndighet. Länsstyrelsen anser därför att Trafikverket, som myndighet, även bär ett ansvar att arbeta med förbättringsåtgärder för vattenförekomsternas status eftersom miljökvalitetsnormerna styr miljöarbetet.

Om man ska uppnå en MKN till en viss tidpunkt och om vattenförekomsten har dålig status idag räcker det inte med icke försämringskravet, utan man måste vidta åtgärder, vilket även gäller Trafikverket. För en åtgärd som inte försämrar, är det upp till den prövande myndigheten att titta på om den planerade åtgärden kan vidta förbättringar upp till den grad det inte är orimligt att vidta åtgärden. Idag finns ett kraftigt åtgärdsunderskott och befintlig verksamhet behöver vidta åtgärder och inte bara för att nå MKN utan även för att ge möjlighet för nya verksamheter att komma in. Det är sent skede för Trafikverket som prövande myndighet att fundera på förbättringsåtgärder utan det måste föras en diskussion och tas in som underlag i vägplanarbeten och framföra förslag till åtgärder som bidrar till förbättringar.

Vattenskyddsområde

Trafikverket har identifierat dagvattenfrågan och vägtrafikens eventuella påverkan på grundvatten, både enskilda och större grundvattenförekomster. Det framgår dock inte hur eller vilka åtgärder som kommer att genomföras, och om det kommer att genomföras förbättringar. Det framgår dock av samrådsunderlaget att vattentäkten i Ramstalund kommer att behandlas som att vattenskyddsområde har fastställts, i enlighet med Uppsala Vattens förslag samt att Trafikverket kommer att samråda med Uppsala Vatten om vägens utformning och eventuella skyddsåtgärder. Detta är positivt enligt Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen önskar däremot att Trafikverket i det fortsatta arbetet gällande skyddsåtgärder utnyttjar det naturliga skydd som t.ex. leror, som överlagrar vattenförekomster

(även enskilda vattentäkter), kan utgöra. Detta för att minska påverkan från vägtrafiken. Länsstyrelsen anser även att det är viktigt att den rening som kan ske med olika dagvattenlösningar även har någon form av kontrollprogram då det med tiden ansamlas föroreningar i diken utmed vägar.

Länsstyrelsen anser att en hög ambition om att förändra belastningen från vägen är bra, och utförs förbättringar av dagvattnets påverkan på enskilda vattentäkter, samt att Trafikverket kommer fram till bra skydd för vattentäkten i Ramstalund genom att samråda med huvudmannen för vattentäkten, så bör projektet inte leda till betydande miljöpåverkan.

Vattenverksamhet

Sett ur ett vattenverksamhetsperspektiv finns det inget som medför att projektet skulle innebära en betydande miljöpåverkan. Trafikverket kommer att behöva hantera planerad vattenverksamheten genom anmälan eller tillstånd.

Sammanfattande slutsats

På grund av omgivningens komplexitet och Länsstyrelsens synpunkter utifrån ovanstående resonemang samt på grund av saknad utav tillräckligt preciserat underlag som kan redovisa vilken påverkan projektet kan ge bl.a. på landskapsbilden, kulturmiljön och människors hälsa och miljö har Länsstyrelsen viss svårighet att få komplett bild av projektets totala miljöpåverkan. Utifrån befintligt underlag och vad som nu är känt om det planerade vägprojektet, samt de värden som landskapet hyser gör Länsstyrelsen därför den sammanvägda bedömningen att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tar med sig Länsstyrelsen synpunkter i det fortsatta arbetet med vägplanen och miljökonsekvensbeskrivningen.

Samråd med berörd region

Region Uppsala inkom 2020-10-16 med ett yttrande i form av *Stråkutredning väg 55 Uppsala-Enköping avseende förutsättningar för hållbart resande*. Stråkutredningen anger Region Uppsalas viljeriktning gällande avveckling av hållplatser med lågt antal resande för att korta restiden, hållplatsåtgärder, etablering av pendlarparkeringar samt ny gång- och cykelväg.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket tar med sig Region Uppsalas stråkutredning i det fortsatta arbetet med vägplanen.

Underlag

Samrådsunderlag, planlägningsbeskrivning, inkomna yttranden under samråd samt minnesanteckningar från samrådsmöten finns diarieförda under ärendenummer TRV 2019/119335.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 1214, 751 42 Uppsala. Besöksadress: Östunagatan 4-6, Uppsala
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se